

?Crítica i autocrítica en la pagesia

«Tant de bo tornin a sorgir veus dins la pagesia que aparquin el recurs fàcil del 'no ens criminalitzeu', que vagin més enllà del 'complim la normativa'»

"Si ets pagès, t'hi convidem. L'única premissa és no criminalitzar els pagesos, perquè aquí tothom ha fet el que ha pogut per sobreviure i no estem per jutjar els que ho han aconseguit?. És un tuit de Pagesos GPS, un grup sorgit a les xarxes especialment actiu en els últims mesos i que sembla voler aportar un discurs nou, menys victimista, més directe, més informal, menys institucionalitzat que les organitzacions agràries tradicionals. Però m'aturo a la paraula ?criminalitzar? i alguna cosa em grinyola. Penso quantes vegades l'he sentit com a barrera de defensa corporativa quan algú ha gosat criticar algun aspecte del sector primari. Quantes vegades, davant de la crítica, s'ha recorregut al "se'ns està criminalitzant" com a únic argument per tancar el tema i passar pàgina. I quantes vegades, des del món "opinaire", s'ha acatat acríticament el ?defensem la pagesia? com a sortida moral per justificar l'allunyament geogràfic i generacional dels seus orígens rurals.

En periodisme, on em guanyo jo les garrofes, la crítica ens ve des de dins, des de fora i des de totes bandes. Alguns l'entomen millor i altres pitjor; alguns, malgrat tot, no es qüestionen mai res del que fan i altres ho fem contínuament, que crec que és el motor que ens fa avançar. No és qüestió d'estabilitat laboral, les reflexions sobre la correcció del que fem no són capricis intel·lectuals de periodistes acomodats, sinó que, tot al contrari, qui més preguntes es fa, on més present és la crítica i l'autocrítica, és entre els més precaritzats, els que més fotut ho tenen per arribar a final de mes, els que han de fer més equilibris, perquè el sector és prou divers com perquè hi hagi diferències de posició abismals.

Per això em sobta que dins la pagesia, un sector amb un ventall també molt ampli de posicions, amb interessos i models de producció diferents i fins i tot contraposats, on la situació feble d'uns a vegades és conseqüència de la falta d'escrúpols dels més forts, l'autocrítica costi tant d'aflorar i, en canvi, el corporativisme sigui la resposta habitual a tota crítica des de fora. Se'ns presenta un sector homogeni, que tot ho fa bé i d'on la solució a qualsevol problema ha de vindre sempre de l'Administració o del consumidor; un consumidor a qui es demana que no compri importació però que faci ulls clucs a la immensa i dependent exportació de fruita i carn amb què omplim mercats cada vegada més llunyans. El sistema no es toca.

En periodisme, cada vegada és més evident que el lligam entre emissor i receptor, la confiança tan buscada i preuada entre qui elabora continguts i qui els llegeix -qui els compra, en definitiva- és més forta quan el periodista és més crític i autocrític. Tant de bo tornin a sorgir veus dins la pagesia, que hi havien sigut, que aparquin el recurs fàcil del ?no ens criminalitzeu?, que vagin més enllà del ?complim la normativa?, que ens facilitin, en definitiva, aquest contracte de màxima honestedat que tots necessitem.